

## Pakkumus Päästeameti uuringu läbiviimiseks

### 1. Sissejuhatus

Norstat Eesti AS esitab käesoleva pakkumuse vastuseks Päästeameti kutsele osaleda elanike hädaolukorra ohuteavituse teadlikkuse uuringus.

Norstat on andmekogumisele keskendunud uuringufirma, mis tegutseb Eestis alates 2008. aastast ning kuulub rahvusvahelisse Norstat gruppi. Norstat kogub küsitlusandmeid veebis, telefonis ja silmast-silma intervjuudena ning pakub küsitlusteenuseid kokku 18. Euroopa riigis. Norstat on rahvusvahelise uuringuorganisatsiooni ESOMAR liige ning järgib ESOMARI reegleid ja kvaliteedistandardeid.

Norstati veebipaneeli kuulub professionaalsete standardite järgi värvatud 26 000 vastajat, kuhu on kutsutud vastajad juhuslikkuse alusel teistest uuringutest (peamiselt telefoniküsitlustest), tagades erinevate sotsiaaldemograafiliste gruppide esindatuse veebiuuringute valimis ning andmete kõrge kvaliteedi.

Norstatis tehnoloogia toel läbi viidavad telefoniküsitlused võimaldavad saavutada juhuvalimeid RDD (*random digit dialing*) meetodil, kliendi või mõne muu andmebaasi toel, tagades erinevate sotsiaaldemograafiliste gruppide esindatuse ning andmete kõrge kvaliteedi. Norstati telefoniküsitluse paneeli kuulub 78 000 vastajat, kes on kutsutud juhuslikkuse alusel teistest telefoniküsitluse uuringutest. Telefoniküsitluse teel vastajaga isikliku kontakti saavutamine aitab tõsta keeruliste uuringute andmekvaliteeti ning valimisse on tagatud ka need inimesed, kes internetti ei kasuta.

### 2. Eesmärk

Uuringu eesmärgiks on välja selgitada elanike teadlikkus hädaolukorra ohuteavituse viisidest, valmisolekust ja käitumisest varjumise ja ulatusliku evakuatsiooni korral. Tellitava uuringu tulemuste põhjal

- 1) hinnatakse Päästeameti teavitustöö efektiivsust ja neid kasutatakse järgmise tegevusperioodi eesmärkide seadmisel;
- 2) täiendatakse vajadusel Päästeameti elanike hädaolukorraks valmisoleku teadlikkuse põhiuuringu indeksi sisu.

### 3. Pakkuja Andmed

Pakkuja	Norstat Eesti AS
Registrikood	11444875
Aadress	Endla tn 15, Tallinn 10122
Telefon	+372 68 089 55
E-posti aadress	info@norstat.ee
Kontaktisik ja tema andmed	Johanna Mäekivi
	Telefon: +372 58470374
	E-post: johanna.maekivi@norstat.ee

### 4. Metoodika

Järgnevalt kirjeldatakse metoodika vastavalt küsitlusele.

#### Elanikkonna küsitlus

Sihtrühmaks on Eesti Vabariigi alalised elanikud vanuses 15+. Valim ja selle suurus tagab saadud vastuste analüüsiks piisava usaldusväärsuse. Vastavalt lähteülesandele on uuringu läbiviimise detailid järgmised:

Üldkogum: Eesti Vabariigi alalised elanikud vanuses 15+ vastavalt kõige värskematele andmetele Eesti elanikkonna rahvastikunäitajatest.

Valim: 1000 vastajat. Valimi moodustamisel jälgitakse maakonna ja asulatüübi, vanuse, soo ja rahvuse kvooti. Kvoodid lähtuvad Statistikaameti andmebaasis olevatest andmetest tabelitest RV0240: Rahvastik soo, vanuse ja elukoha järgi 1.jaanuar ning RV0222U: Rahvastik soo, rahvuse, maakonna järgi, 1.jaanuar. Järgnev tabel kirjeldab valimi osakaalusid.

	üldkogum	valim
Kokku	1141965	1000
HARJU MAAKOND (v.a Tallinn)	145841	127
Tallinn	382064	335
HIIU MAAKOND	7418	6
IDA-VIRU MAAKOND	116235	102
JÕGEVA MAAKOND	23755	21
JÄRVA MAAKOND	25401	22
LÄÄNE MAAKOND	17504	15
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	50164	44

**norstat**

Norstat Eesti AS  
Endla 15, Tallinn  
info@norstat.ee  
+372 68 089 55

PÕLVA MAAKOND	20540	18
PÄRNU MAAKOND	73278	64
RAPLA MAAKOND	28253	25
SAARE MAAKOND	26969	24
TARTU MAAKOND	132613	116
VALGA MAAKOND	23995	21
VILJANDI MAAKOND	38640	34
VÕRU MAAKOND	29295	26
Tallinn	382064	335
Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve	200977	176
Muu linn	222988	195
Küla, alev, alevik	335936	294
Mehi	532640	466
Naisi	609325	534
15-24	136602	120
25-34	172033	150
35-44	200897	176
45-54	185152	162
55-64	170828	150
65+	276453	242
Eestlane	919693	694
Venelane ja muu rahvus	405391	306

Küsitlusmeetod: veebiküsitlus (900 vastust) ja telefoniküsitlus (100 vastust) eesti ja vene keeles. Meie kogemused kinnitavad, et veebiküsitlus on keerulisemate teemade kaardistamisel sobivam küsitlusmeetod - respondendid tunnevad ennast vabamalt (võrreldes näiteks telefoniintervjuudega) ning vastavad seeläbi ausamalt ja otsekohesemalt. Tagamaks representatiivsust ka nende inimeste seas, kes veebiküsitluse teel osaleda ei saa viime läbi ka telefoniküsitluse. Telefoniküsitluse viime läbi vanuses 65+ elanike seas, sest antud vanusegrupis leidub kõige rohkem inimesi, kes igapäevaselt internetti ei kasuta. Vastavalt Statistikaamet andmetele on 65-74-aastaste seas igapäevaselt mitu korda päevas interneti kasutajaid 58%. Vastav näitaja leitav Statistikaameti andmebaasi tabelist IT42: 16-

74-aastased arvuti- ja internetikasutajad | Näitaja, Isikute rühm, Arvuti/interneti kasutamine, Kasutussagedus ning Vaatlusperiood.

Küsimustik: Tellija kirjelduse põhjal ankeedis 24 küsimust sh. 6 avatud vastusega küsimust. Lisaks on sotsiaal-demograafilisi taustaküsimusi 8. Ankeedi ettevalmistamine toimub koostöös Tellijaga, vastavalt Tellija-poolsele uuringu kirjeldusele. Lõpliku ankeedi koostööstame Tellijaga.

Küsitlustöö: veebiintervjuud viiakse läbi Norstati veebipaneeli liikmete hulgas, panelistid on värvatud telefoniintervjuude käigus, mis tagab vastuste kvaliteedi. Veebipaneeli suurus on ca 26 000 aktiivset liiget. Veebipaneeli värbamise ja haldamise protsesside aluseks on kvaliteedistandardid ISO 9001 ja ISO 20252:2019. Küsitluskeskkond on turvaline, tagab vastuste konfidentsiaalsuse ja välistab korduva ankeedi täitmise sama vastaja poolt, on kohandatud töötama igas seadmes, sh nutitelefonis. Telefoniküsitlus viiakse läbi veebiküsitluse järgselt, et tagada ka nende inimeste küsitlemine, kes internetti ei kasuta. Norstati telefonikeskuses töötab 40 telefoniküsitlejat, kes saavad pidevat lisaväljaõpet kaasaegsete IT-lahenduste kasutamiseks ja kõrge kvaliteedistandardi hoidmiseks. Kvaliteedistandardi tagamiseks teostatakse telefoniuuringutes 10% tehtud intervjuudest regulaarseid kvaliteedikontrolle ning vastavalt leitule tagasisidestatakse telefoniküsitlejaid.

Küsitlemine toimub kahes etapis. Alustatakse veebiuuringu osaga ning jätkatakse telefoniküsitlusega. Veebiuuring algab uuringu kutse ja küsimustiku jagamisega vastajatele. Vastajatele saadetakse e-postiga personaalne link programmeeritud küsimustiku aadressiga veebis, mis välistab korduvvastamise ühe isiku poolt. Kui kõigile küsimustele on vastatud ja vastused kinnitatud, sulgub küsimustik ning teist korda seda kasutada ei saa. Kui vastajal jääb mingil põhjusel küsimustik pooleli, siis on tal võimalus jätkata küsitlusperioodi jooksul küsimustikule vastamist sealt, kus ta pooleli jäi. Vajadusel saadetakse vastajale veel 2 meeldetuletuskirja. Kogu protsessi juhib projektijuht kasutades spetsiaalset uuringute tarkvara. Küsimustikku on võimalik täita nii arvutist kui ka teistest nutiseadmetest. Küsitluse käigus võetakse regulaarselt välja laekunud vastuste statistika ning jälgitakse vastamisaktiivsust. Teine etapp hõlmab telefoniküsitlust, mis viiakse läbi telefoniküsitluse keskkonnas. Telefoniküsitluse juht määrab küsitlejatele telefoninumbrid, mis automaatselt ilmuvad küsitlussüsteemi. Kogu statistika kõne tulemi kohta (läbi viidud intervjuu, keeldus, ei võtnud telefoni vastu, number pole kasutusel jne) raporteeritakse. Telefoniküsitluse kulgu jälgib küsitlusjuht.

Lisaks jooksvale andmekvaliteedi kontrollile, teostatakse ka viimase sammuna andmete kvaliteedi kontroll andmebaasis. Küsitluse lõppedes pseudonümitakse andmebaas andmete analüüsimiseks.

Andmete analüüs: Koostame uuringu tehnilise raporti koos tulemuste üldjaotustega hankijale tutvumiseks enne uuringutulemuste analüüsi algust. Tulemuste analüüs toimub hankijaga kooskõlastatud struktuuri põhjal.

Andmete töötlus ja analüüs teostatakse tabelarvutusprogrammis MS Excel ning vajadusel ka statistikapaketis SPSS. SPSS-i andmestikku lisatakse pakkuja poolt kaalutunnused, mille sisselülitamisel on andmestik esinduslik üle-Eestiliselt.

Andmete esitamine: hankijaga kokkulepitud sisus ja struktuuris aruanne (PowerPoint formaadis) ja tulemuste esitusfail; hankijaga kokkulepitud sisus sageduste jaotustabelid (Excel formaadis), uuringu algandmed, sh. analüüsi käigus loodud uued tunnused (Excel või csv-formaadis), uuringute andmekogumise kirjeldus.

Raportis analüüsitakse andmeid uurimisküsimuste lõikes. Raport sisaldab kõikide uurimisküsimuste analüüsi, nende andmete esitamist jooniste ja tabelitena ning andmeid kirjeldavaid/seoseid loovaid seletusi. Analüüsis kasutatakse peamiselt kirjeldavat statistikat.

Kõik lahtised vastused kodeeritakse ja analüüsitakse. Ankeedis olevate vabade vastustega küsimuste puhul kategoriseerib pakkuja sarnased vastused (ühte tunnusesse). Excel andmefailis on välja toodud vabad vastused originaalkujul, et hankija saaks vajadusel olemasolevaid kategooriaid muuta või luua uusi kategooriaid.

Küsimuste analüüs taustatunnuste lõikes tuuakse raportis välja juhul, kui need on statistiliselt olulised. Andmete statistilise olulisuse testimiseks kasutatakse Hii-ruut testi.

Lõpparuanne sisaldab lühikokkuvõtet uuringu peamistest järeldustest ja soovitustest; uuringu taustainfot (uuringu eesmärk, uurimisküsimusi tutvustav sissejuhatus ja andmekogumise ülevaade, metoodika ja andmeanalüüsi kirjeldus, valim, usalduspiirid, küsitluse läbiviimise aeg jm oluline taustainfo), töödeldud ja analüüsitud uurimisandmetel põhinevaid kommenteeritud ja graafikutega illustreeritud uurimistulemusi, järeldusi. Lõpparuanne MS PowerPoint formaadis.

Tulemuste ja järelduste esitus: Koostame ja viime läbi tulemuste ja järelduste suulise esitluse hankija ruumides (Raua 2) ja/või üle veebi kahel korral. Esitlused toimuvad pärast aruande üleandmist hiljemalt kahe nädala jooksul.

## **5. Meeskonna Info**

Uuringu viib läbi pikaajase koostöökogemusega meeskond – projekti üldjuhtimise ja andmekogumise eest vastutab Norstat Eesti projekti koordinaator Johanna Mäekivi. Telefoniküsitluse eest vastutab telefoniküsitluse juht Karoliine Hommik. Analüüsi ning raporti koostamise eest vastutab Eesti Uuringukeskuse projektijuht Pille Hillep.

### Projekti koordinaator ning telefoniküsitluse juht

**Üldkoordinaator ja andmekogumise projektijuht Johanna Mäekivi** on kogenud projektijuht, kes töötab Norstat Eesti AS-s alates 2019. aastast. Ta on omandanud magistrikraadi sotsioloogias Tartu Ülikoolist 2018. Johanna varasem töökogemus hõlmab erinevaid rolle, alates analüüsiosakonna spetsialistist Eesti Töötukassas kuni arendusbüroo peaspetsialistini Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametis. Tema peamisteks ülesanneteks on olnud uuringuprojektide läbiviimine, tööde koordineerimine, hinnapakkumiste koostamine. Johanna kogemus ja haridus võimaldavad tal edukalt juhtida projekte ja tegeleda keerukate andmekogumise ülesannetega.

Töökogemuse näited avaliku sektori uuringute teostamisel viimasel kolmel aastal:

1. Tule- ja kemikaaliohutuse uuring 2022, Päästeamet, N=547, veebi- ja telefoniuuring.
2. Kultuuripärandi uuring 2023, Kultuuriministeerium, N=1000, veebi- ja telefoniuuring.
3. Avalik arvamus riigikaitsest 2023, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, N=1200, veebi- ja telefoniuuring.
4. Pärnu alkoholi uuring 2023, Pärnu Linnavalitsus, N=500, veebi- ja telefoniuuring.
5. Kaitsetahte uuring, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, N=1200, veebi- ja telefoniuuring.

**Telefoniküsitluse juht Karoliine Hommik** on kogenud telefonikeskuse juht Norstat Eesti AS-s, alates 2020. aastast. Enne seda positsiooni oli ta sama ettevõtte tiimijuht kolm aastat.

Töökogemuse näited avaliku sektori sarnaste uuringute teostamisel viimasel kolmel aastal:

1. Kultuuripärandi teadlikkuse uuring ehk pärandibaromeeter 2022, Kultuuriministeerium, N=1000. 80% veebiküsitlus, 20% telefoniküsitlus.
2. Tule- ja kemikaaliohutuse uuring 2024, Päästeamet, N=547. 10% veebiküsitlus 90% telefoniküsitlus
3. Avalik arvamus riigikaitsest 2023, Kaitseministeerium, N=1200 70% veebiküsitlus 30% telefoniküsitlus
4. Tule- ja kemikaaliohutuse uuring 2022, Päästeamet, N=547, veebi- ja telefoniuuring.
5. Avalik arvamus riigikaitsest 2023, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, N=1200, veebi- ja telefoniuuring.

### Ekspert

Ekspert Pille Hillepil on laialdased kogemused avaliku arvamuse küsitluste korraldamisel. Pille Hillepil on magistrikraad Tartu Ülikoolist sotsioloogia erialalt. Tal on pikaajaline uuringutealane töökogemus, sellest 18 aastat Eesti Uuringukeskuses ettevõtte juhi ning projektijuhina. Pille Hillepil on olnud projektijuht avaliku sektori laiapõhjalistes uuringutes,

**norstat**

Norstat Eesti AS  
Endla 15, Tallinn  
info@norstat.ee  
+372 68 089 55

mille uurimisteemad on olnud mitmekülgsed. Tema peamisteks ülesanneteks uuringute valdkonnas on olnud uuringuprojektide projektide ja meeskondade juhtimine, koostöö tellijate ja koostööpartneritega, uuringutemethodika väljatöötamine, küsimustike koostamine, andmeanalüüs ja raportite koostamine, retsenseerimine ning järelduste ja soovitude koostamine. Pille kogemus ja haridus võimaldavad tal juhtida, kuid ka teostada uuringu erinevaid etappe.

Järgnevalt mõned näited Pille Hillepi poolt läbiviidud projektidest, mis on tehtud koostöös Norstatiga:

1. Tule- ja kemikaaliohutuse uuring 2022, Päästeamet, N=547, veebi- ja telefoniuuring.
2. Avalik arvamus riigikaitsest 2023, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, N=1200, veebi- ja telefoniuuring.
3. Pärnu alkoholi uuring 2023, Pärnu Linnavalitsus, N=500, veebi- ja telefoniuuring.
4. Kaitsetahte uuring 2023, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, N=1200, veebi- ja telefoniuuring.

## 6. Projekti Ajakava

Projekt algab 1. august 2024 ja lõppeb 14. oktoober 2024. Kõik etapid on hoolikalt planeeritud, et tagada projekti õigeaegne ja edukas lõpuleviimine.

Vastavalt Tellija kirjeldusele ja eeldusele, et küsitlus peab olema läbi viidud oktoobris 2024, pakume järgmist ajakava:

Ankeedi lõplik koostöölastamine Hankijaga: 1.08-6.08.2024, vastutab Johanna Mäekivi, Norstat Eesti AS ja Pille Hillep, Eesti Uuringukeskus OÜ

Ettevalmistused küsitluseks (tõlge vene keelde, programmeerimine, testimine): 6.08-12.08.2024, vastutab Johanna Mäekivi, Norstat Eesti AS

Küsitlusperiood: 12.08-30.09.2024, vastutab Johanna Mäekivi, Norstat Eesti AS

Küsitluse andmete edastamine: 30.09.2024, vastutab Johanna Mäekivi, Norstat Eesti AS

Tulemuste ja järelduste esitlemine: hiljemalt 14.09.2024, vastutab Pille Hillep, Eesti Uuringukeskus OÜ

## 7. Eelarve

Küsitluse läbiviimise kogumaksumuseks on hinnatud 6 884 eurot, käibemaksuta. See summa katab kõik küsitluse protsessi aspektid alates küsimustike arendusest kuni küsitlusandmete

**norstat**

Norstat Eesti AS  
Endla 15, Tallinn  
info@norstat.ee  
+372 68 089 55

esitamiseni. Eelarve on koostatud, arvestades projekti ulatust ja nõudmisi, tagades, et kõik vajalikud tegevused on rahastatud ja hästi juhitud.

## 8. Riskide maandamise kava

Antud uuringuprojekti raames tagavad kvaliteedi ja tööde tähtajalise valmimise:

- Meeskonnaliikmete erialane haridus ja pikaaegne praktiline kogemus (sh koostöö-kogemus)
- Professionaalse andmekogumis- ja töötlustarkvara kasutamine
- Tellijaga erinevate sisendmaterjalide kooskõlastamine ning ootuste läbiarutamine andmete esitamise osas

Võimalikud uuringuga kaasneda võivad peamised riskid ja nende maandamismeetmed on esitatud järgnevalt.

Risk	Maandamistegevused
<b>Andmekaitse risk.</b> Uuring ei vasta andmekaitsetingimustele Risk: madal	<p>Pakkuja jälgib uuringus Eestis kehtivaid andmekaitsereegleid ja inimuuringute eetilisi nõudeid. Isiku andmete kaitsmiseks minimeeritakse inimeste arvu, kes isikuandmeid töötlevad.</p> <p>Andmete analüüsimisel kasutatakse pseudonüümitud andmebaasi.</p> <p>Nii Norstat Eestis kui ka Eesti Uuringukeskuses on olemas andmekaitse spetsialist.</p> <p>Alati jääb võimalus, et mõnel inimesel jääb arusaamatuks andmekaitsetingimused. Sel juhul on tal võimalik pöörduda nii selgituste saamiseks küsitluse läbiviija andmekaitse spetsialiste poole kui ka Andmekaitseinspeksiooni poole.</p>
<b>Raporti risk.</b> Uuringu tulemused ei vasta Tellija ootustele Risk: madal	<p>Avakohtumisel räägitakse läbi koostöö ootused. Pakkuja hoiab Tellijat jooksvalt kursis (ülevaated protsessist vastavalt kokkuleppele).</p>
<b>Ajakava risk.</b> Ajakavas püsimine ei õnnestu	<p>Küsitlustöö ettevalmistamisega alustatakse esimeses järjekorras, st ankeedi koostamisel tuleb kõikidel osapooltel kindlasti ajakavas püsida, sest see osa on</p>



Risk: kõrge	tavaliselt kõige riskantsem osa ajakavas. Tellija poolt tuleb ankeedi arutellu kaasata kohe alguses kõik isikud, kes peavad olema ankeedi koostamise juures.
<b>Valimi risk.</b> Andmed kaalutakse vigaselt. Risk: madal	Enne andmete analüüsi peavad andmed vastama üldkogumi propotsioonidele. Andmete kaalumist kontrollib kaks inimest ning töö teostab programmeerija, andmed kontrollib enne analüüsi projektijuht ja ekspert.
<b>Valimi risk.</b> Ankeet on liiga pikk ja koormab vastajat Risk: keskmine	Veebiküsitluses on vastajal võimalik vastamine pooleli jätta ja hiljem sama kohapealt jätkata. Vastajate lisamotiveerimine paneeli auhinnapunktide näol.
<b>Küsimustiku programmeerimise risk</b> Ankeedi programmeerimisel esinevad vead Risk: madal	Ankeetide programmeerimisel lähtutakse ankeedis kirjeldatud filtritest, üle-hüpetest jmt. Programmeeritud ankeedi vastavust kontrollib ja testib lisaks programmeerijale ka küsitluse projektijuht ja ekspert ning soovi korral Tellija. Programmeerimisega tegeleb kogenud spetsialist.
<b>Ankeedi risk.</b> Teema/mõisted on vastaja jaoks keerulised Risk: madal	Mõisted on lahti kirjutatud. Enne põhiuuringuid piloteeritakse ankeeti, mille käigus palutakse vastajatel öelda välja kõik vastamisel ilmnunud probleemkohad. Piloteerimise tulemusele vastavalt viiakse vajadusel ankeeti sisse parandused.
<b>Ankeedi risk.</b> Keelebarjäär Risk: madal	Ankeet on tõlgitud nii eesti kui ka vene keelde
<b>Tööjõu risk.</b> Projektimeeskonna liikmeid on vaja asendada või juurde võtta Risk: keskmine	Projektimeeskonna liikmed on pikaajase kogemusega oma valdkonna eksperdid, kes võivad asendada erinevates tööülesannetes üksteist. Tööjõudu on võimalik juurde kaasata ettevõtete siseselt.